



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

**Theses Theologicæ De Gratia, Libero Arbitrio,  
Prædestinatione, &c. In Qvibus Doctrina Theologorum  
Societatis Jesu contra Corn. Jansenii [Jansenii]  
Augustinum Defenditur**

**Derkennis, Ignatius**

**Antwerpiae, 1641**

Cap. III. Doctrina Jansenij opponitur definitionibus Concilij Tridentini, in  
septem Articulos distributa.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73715](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73715)

CAPVT TERTIVM.

DOCTRINA

CORN. IANSENII

COMPOSITA CVM DEFINITIONIBVS

SACROSANCTI CONCILII

TRIDENTINI.

**H**actenus doctrinam Theologorum Societatis IESV, Iansenianæ ex aduerso oppositam, stabiliuimus, subiectis sacrae Scripturæ, Conciliorum, sanctorum Patrum, Doctorum Scholasticorum, speciatim Academiae Louanienfis; & non paucorum, qui ex ea prodierunt, Episcoporum Belgij testimoniis. Quorum omnium auctoritate illam aduersus qualuis Iansenij impugnationes calumniasq; sat tutam arbitramur. Nunc eâ sepositâ, solius Iansenianæ doctrinæ Propositiones aliquot, cum oppositis Concilij Tridentini definitionibus collatas exhibebimus; iudicium prudenti ac docto Lectori relinquentes, quemadmodum his illæ consentiant.

ART. I. De peccato originali.

IANSENIVS.

CONCIL. TRIDENT.

**I.** *N*ec mors; nec ullum qualecumque malum, inferri potest creaturæ rationali sine culpa.  
Tom. 2. lib. 3. de stat. puræ nat. cap. 1. & 6. col. 883. & 905.

**II.** *Crudelitatem & iniustitiam spirat, innocentem animam, nulli peccato obnoxiam, ad miserias status præsentis condemnare.* Tom. 2. col. 925.

**III.** *Mortua est Deipara, & vitæ huius miseras sustinuit. Ergo cum peccato omni actuali caruerit iuxta can. 23. non necesse est eam secundum Iansenium originali non caruisse; imò nec carere potuisse, nisi & crudelis in eam & iniustus fuerit Deus. Quod an non repugnet grauiissimis Pauli V. & Gregorij XV. in contrarium Constitutionibus, viderit Iansenius. Consonat certe illi Propositioni a duobus Pontificibus damnatæ 1. & 11. Beata virgo mortua est propter peccatum ex Adam contractum, omnesq; eius afflictiones in hac vita sicut & aliorum iustorum fuerunt vlciones peccati actualis vel originali.*

**S**ess. v. de peccato originali in fine. Declarat sancta Synodus non esse suæ intentionis comprehendere in hoc decreto, vbi de peccato originali agitur, beatam & immaculatam virginem Mariam, Dei genitricem.

**S**ess. vi. can. 23. Si quis hominem dixerit. . . . posse in tota vita peccata omnia, etiam venialia, vitare, nisi ex speciali Dei privilegio, quemadmodum de Beata Virgine tenet Ecclesia, anathema sit.

M

Per

Iansenius.

Tridentinum.

III. Per præceptū Non concupisces, ipsi motus concupiscentia intelliguntur prohiberi: ideoq. illud præceptum solum in calo est complendum. Et infra: Huius vita iustitiatunc perficitur, quando concupiscentiis, etsi tumultuantibus, non consentimus.

To. 2. lib. 2. de statu nat. lapsæ c. 24. col. 414.

Si præceptum Non concupisces, non nisi in calo compleri potest: atque huius vite iustitia est concupiscentia non consentire; sentit ergo Iansenius motus etiam indeliberatos, & à quibus consensus abest (qui que tantum in calo cessabunt) illo præcepto esse prohibitos; intra Propositionem 1xxv. damnatam: Motus pravi concupiscentia sunt pro statu hominis vitiosi, prohibiti præcepto: Non concupisces: Unde homo eos sentiens & non consentiens, transgreditur præceptum: Non concupisces, quamvis transgressio in peccatum non deputetur. Secundum Iansenium verò etiam deputari debet in peccatum, cum iuxta eius principia exculari non possit à peccato. Sic enim vniuersaliter loquitur: Si aliter facta sunt quam esse debuerunt, profectò nemo vera esse peccata dicitare potest, cum peccatum non sit aliud nisi factum aliter, quam esse debet, aut quam vera sapientia (id est Deus) præcepit. Atqui motus indeliberati sunt tales, quia prohibiti præcepto: Non concupisces: Sunt ergo profectò vera, secundum Iansenium, peccata: atque ita grauissimè nocent non consentientibus, quod negat Concilium.

2 Tom. 2.  
lib. 3. de  
statu natu-  
re lapsæ c.  
16. & 17.  
col. 348. &  
311.

SESS. v. §. 5. Concupiscentia, cum ad agonem relicta sit, nocere non consentientibus, sed viriliter per Iesum Christi gratiam repugnantibus, non valet.

## ART. III. Pro quibus mortuus Christus sit.

IANSENIUS.

TRIDENTINUM

Christus non pro totius mundi redemptione crucifixus, & mortuus est: sed tantum pro iis, qui saluantur. Tom. 1. col. 546.

Vide similes eiusdem propositiones supra Art. 6. An Christus pro omnibus sit mortuus.

SESS. vi. cap. 3. Etsi ille (Christus) pro omnibus mortuus est, non omnes tamen mortis eius beneficium recipiunt; sed ij dumtaxat, quibus meritum passionis eius communicatur.

Vide Valentinianum cit. cap. 11. art. 6.

Hinc infertur contradictoria oppositæ Iansenij; nam:

Omnes qui saluantur mortis Christi beneficium recipiunt:

Aliqui pro quibus mortuus est Christus hoc beneficium non recipiunt;

Ergo aliqui, pro quibus mortuus est Christus, non saluantur.

## ART. IV. De gratia efficaci &amp; sufficiente.

IANSENIUS.

TRIDENTINUM.

I. Adiutorium gratia ante lapsum Ada tale erat, ut ab ipso libera voluntatis nutu penderet: saluag. maneret illa libertatis in utramque partem flexibilis indifferentia: nunc vero tale est, ut suapte efficaciam faciat influere facultatem, nec ipsius libero arbitrio subiaceat: sed hoc ipso quo datur simul usus eius, & influ-

SESS. vi. cap. 5. Vocati à Deo... per eius excitantem, atque adiuantem gratiam, ad conuertendum se ad suam ipsorum iustificationem, eidem gratia liberè assentiendo & cooperando, disponuntur.

ITEM cap. 6. Disponuntur ad ipsam iustitiam, dum excitati Diuinâ gratia

Iansenius. Tridentinum.

*influxus detur: sicut hoc ipso, quo adest iustitia, fit iustus animus.*

Tom. 3. lib. 2. cap. 4. col. 97.

II. Nulla omnino gratia Christi effectui suo caret: sed omnino efficit ut voluntas velit, & aliquid operetur. Vnde gratia & bonum opus ita reciprocantur, ut sicut ex gratia data mox effectus operis consecutus inferitur; ita vice versa, ex defectu operis gratiam non esse datam.

Tom. 3. lib. 2. cap. 25. col. 202. & 204.

III. Nullum adiutorium gratie, cuius usus ita ponitur in arbitrio voluntatis, ut illo utatur, aut non utatur; ut illud amplectatur, aut deserat; aut illi consentiat, aut non consentiat, si voluerit, ad medicinale adiutorium (siue veram gratiam Christi) ullo modo pertinere potest.

Tom. 3. lib. 2. cap. 5. col. 103.

IV. Gratia lapsi hominis nullo modo relinquitur eius arbitrio, ut eam deserat, vel accipiat, si voluerit. Tom. 3. lib. 2. cap. 4. col. 98.

V. Cum adiutorij gratie usus, & non usus; actio & cessatio libertati subditur; vaeis manifestum est, impossibile esse, ut sit aliud adiutorij genus, quam possibilitatis; quod Pelagianus error asseruit. Tom. 3. lib. 2. cap. 9. col. 124.

Cum Iansenius omnem illam gratiam, qua voluntas potest uti, aut non uti; amplecti, aut deserere; consentire, aut non consentire; deserere, vel accipere, si voluerit, Pelagianismo accenseat; nec TRIDENTINVM tota sess. 6. vllam gratiam agnoscat, praeter illam, cui quis liberè assentitur, qua liberè mouetur, quam abicere potest, cui dissentire potest, cui reipsa quandoque desit, sequitur ex doctrina Iansenij nullam à TRIDENTINO gratiam tradi, quam huiusmodi, qualem Pelagianus error asseruit.

Cum item TRIDENTINVM dicat inspirationem recipientes, illam abicere posse. Item gratia quemquam dissentire, imò re ipsa deesse; nemo verò abicere possit id, illiue dissentire, aut deesse, quod non est; rectè conficitur illa à libero arbitrio fieri posse circa gratiam iam re ipsa receptam, atque excitantem. Vide Concil. Senonen. anni 1528. Art. 9. c. 2.

VI. Nullum datur post Ade lapsum adiutorium gratie verè sufficiens, quin simul efficax sit.

Tom. 3. lib. 3. cap. 1. col. 250.

VII. Adiutorium purè sufficiens ad gratiam natura pertinet, lapsorum reparationi inutile & perniciosum.

Tom. 3. lib. 3. cap. 2. col. 254.

ITEM can. 22. Si quis dixerit iustificatum vel sine speciali auxilio Dei in accepta iustitia perseverare posse, vel cum eo non posse, anathema sit.

Si iustificati à Deo non deserantur, nisi prius eum ipsi deseruerint: si omnes in accepta iustitia perseverare possint, & in Dei auxilio firmissimam spem reponere omnes debeant; habent ergo gratiam ad hoc sufficientem: & cum non perseverent omnes, multiq; Deum deserant, non efficacem.

tiâ, & adiuti, fidem ex auditu concipientes, liberè mouentur in Deum.

ITEM cap. 13. Deus nisi ipsi (homines) illius gratiæ defuerint; sicut cepit opus bonum, ita perficiet.

ITEM can. 4. Si quis dixerit liberum hominis arbitrium. . . Deo excitanti, atque vocanti. . . non posse dissentire, si velit, anathema sit.

ITEM cap. 5. Tangente Deo cor hominis per Spiritus sancti illuminationem, homo inspirationem illam recipiens, illam abicere potest.

TRIDENT. Sess. 6. cap. 11. Deus suâ gratiâ semel iustificatos non deserit nisi ab eis prius deseratur.

ITEM cap. 13. In Dei auxilio firmissimam spem collocare, & reponere omnes debent: Deus enim, nisi ipsi eius gratiæ defuerint, sicut cepit opus bonum, ita perficiet.

## ART. V. De libertate.

## IANSENIUS.

I. Solius primi hominis peccatum voluntarium fuit. Ceterorum peccata, siue actualia, siue originalia, peccata sunt, quia ex origine illius libera & proprie dicta voluntatis (primi hominis) nata & profecta sunt.

Tom. 2. col. 641. 642.

II. Necessitas, quae est voluntaria, quae simpliciter necesse est aliquid fieri, non repugnat voluntati.

Tom. 3. lib. 6. cap. 6. col. 632.

III. Sola necessitas coactionis repugnat libertati.

Tom. 3. lib. 6. tit. c. 6. col. 628.

IV. Libertas arbitrij in peccando, cum peccandi necessitate consistit.

To. 2. l. 4. de statu nat. lap. c. 19. in tit. col. 631.

Canonem illum quintum ponit Tridentinum contra Lutherum, & Caluinum, qui tunc liberi arbitrij, sitam in indifferentia ad utrumlibet, negant; titulum seu nomen liberi arbitrij non detrectantes admittere, si id nihil adferat, nisi voluntarium oppositum coactioni: quod solum & ipsi, & Iansenius, admittunt in operibus gratiae.

## TRIDENTINUM.

SESS. VI. can. 5. Si quis liberum hominis arbitrium, post Adae peccatum, amissum & extinctum esse dixerit, anathema sit.

ITEM *ibid.* Si quis liberum hominis arbitrium. . . dixerit aut rem esse de solo titulo, imò titulum sine re. . . anathema sit.

ITEM can. 6. Si quis dixerit non esse in potestate hominis vias suas malas facere. . . anathema sit.

## ART. VI. An Deus impossibilia iubeat?

## IANSENIUS.

I. Sunt quaedam homini praecepta, secundum statum & vires in quibus constitutus est, impossibilia: nec adest semper gratia, quae praecepta illa implere sufficiamus.

Tom. 3. lib. 3. cap. 13. col. 325. Vide similia Iansenij cap. 2. Art. 12. An praecepta sint obseruanda impossibilia.

II. Impotentia implendi praecepta, reperitur etiam in iustis, qui & fidem Christi & caritatem iustitiae susceperunt.

Tom. 3. lib. 3. cap. 13. col. 326.

III. Non adest semper gratia, quae praecepta illa implere sufficiamus.

Tom. 3. lib. 3. cap. 13. col. 325.

## TRIDENTINUM.

SESS. VI. cap. 11. Nemo temeraria illa, & à Patribus sub anathemate prohibita, voce uti debet: Dei praecepta homini iustificato ad obseruandum esse impossibilia.

ITEM *ibid.* Deus impossibilia non iubet; sed iubendo monet, & facere quod possis, & petere quod non possis, & adiuuat ut possis.

ITEM can. 18. Si quis dixerit Dei praecepta homini, etiam iustificato, & sub gratia constituto, esse ad obseruandum impossibilia, anathema sit.

ITEM cap. 11. Deus suam gratiam semel iustificatos non deserit, nisi ab eis prius deseratur.

• Si Deus, nisi prius desertus, non deserat; qui autem adhuc iustus est, nondum eum deserit; ergo nec desertus est: habet ergo à praesente Deo auxilium gratiae, quo implet praecepta, si velit. Profectò friuolum est illud Iansenij, quo hunc locum exponit de desertione per subtractionem gratiae habitualis siue iustificantis. Tom. 3. col. 365.

ART. VII. De attritione ex timore pœnæ & amore  
concupiscentiæ respectu Dei.

IANSENIUS.

TRIDENTINVM.

I *Receptum faciens timore pœnæ, non amore iustitiæ, non facit animo quod facit opere: ideoq. peccat interioris reus est.*  
Tom. 3. col. 322.

II. *Dolor peccati excludere non potest peccandi voluntatem.*  
Tom. 3. lib. 5. cap. 23. col. 586. tit. cap.

III. *Aperitissimum est & indubitatum impossibile esse ut ille non peccet, qui pœna timore non peccat: hoc est quamdiu timor solus animum à peccato abstrahit.*  
Tom. 2. lib. 3. de statu nat. lapsæ c. 15. col. 503.

IV. *Dolor peccati propter gehennæ metum seu attritio .... nequit esse dispositio sufficiens ad iustificationem in Sacramento Pœnitentiæ.*  
Tom. 3. lib. 5. tit. c. 33. col. 586.

V. *Abfit, ut ita Christianus propter retributionem operetur, ipsum Deum mercedem tamquam sibi vtilem expectando: b ex quo amore nascitur, ut etiam pœnas timeat: sed sicut ex illo timore nunquam iustitiæ Dei operabitur, ita etiam ex illo concupiscentiæ amore nunquam iustitiæ diligetur.*

Tom. 3. lib. 5. c. 10. col. 530. b Ibid. col. 531.  
Vide Artic. 17. de Amore concupiscentiæ respectu Dei.

VI. *Eandem boni operis, bonæq. voluntatis partiri cum Deo impium esse ex eo patet, quod post lapsum hominis tota laus bonæ voluntatis atque operis in solam gratiam referenda sit.*

Tom. 3. lib. 2. c. 23. col. 195.

SESS. VI. cap. 8. Si quis dixerit gehennæ metum, per quem ad misericordiam Dei de peccatis dolendo confugimus, vel à peccando abstinemus, peccatum esse. . . anathema sit.

ITEM Sess. XIV. cap. 14. Attritio ex turpitudinis peccati consideratione, & pœnarum metu concepta, si voluntatem peccandi excludat, cum spe veniæ, est donum Dei & Spiritus sancti impulsus.

Idem docet Sess. 14. can. 5.

Supponit Concilium metum gehennæ posse voluntatem peccandi excludere, & esse donum Dei, cui in terminis cōtradicit Iansenius.

SESS. XIV. cap. 4. Metus gehennæ, quamvis sine sacramento Pœnitentiæ per se ad iustificationem perducere peccatorem nequeat; tamen eum ad Dei gratiam in sacramento Pœnitentiæ impetrandum disponit.

ITEM can. 31. Si quis dixerit iustificatum peccare, dum intuitu æternæ mercedis bene operatur, anathema sit.

ITEM can. 32. Si quis dixerit hominis iustificati bona opera, ita esse dona Dei, ut non sint etiam bona ipsius iustificati merita, . . . anathema sit.